

Mireasa Mielului, Ierusalimul ceresc

Versete călăuzitoare: Apocalipsa 21.9-22.5)

Am văzut cât de scurtă este descrierea Împărăției păcii în Apocalipsa 20, deoarece multe detalii despre Împărăție ne sunt deja cunoscute din Vechiul Testament. Pe de altă parte, poziția și gloria Bisericii (Adunării) în Împărăția păcii nu sunt abordate în Vechiul Testament, deoarece ea era încă o taină la acea vreme (Efeseni 3.4-11). Acesta este motivul pentru care găsim o descriere detaliată a Ierusalimului ceresc, a miresei, soția Mielului, cetatea sfântă, la sfârșitul prezentării istorice. Versetele de la 1 la 8 ne-au dus la starea eternă, iar aceasta încheie relatarea cronologică a evenimentelor. Partea care urmează acum ne duce înapoi la vremea Împărăției păcii,¹ pentru

¹ Este de înțeles că va fi dificil pentru unii cititori să presupună că Duhul Sfânt ne conduce aici deodată înapoi la Împărăția milenară după o descriere a stării eterne. Argumentele în favoarea acestei presupunerii sunt, în esență, următoarele (nu fiecare argument este decisiv, dar, în opinia mea, întregul indică într-o direcție clară; compară între altele, de exemplu, Kelly, Scott; Dennett, Gaebelien; de asemenea, Smith, dar nu și editorul său Yoder):

(1) În versetul 9 există în mod clar începutul unei noi viziuni, complet paralelă cu Apocalipsa 17.1,2; la fel cum Apocalipsa 17 nu se află într-o legătură cronologică cu capitolele precedente, putem presupune același lucru și aici, din cauza paralelismului.

(2) Este mai plauzibil să considerăm versetul 10 nu ca o simplă repetare a versetului 2, ci ca un eveniment nou, diferit: Ierusalimul sfânt coboară din cer la începutul Împărăției păcii și din nou - după marea nouă creație - la începutul stării eterne.

(3) În versetele 1-8, Mielul nici măcar nu este menționat; Dumnezeu este totul în toate. Cu toate acestea, în versetele 9,14,22,23,27; 22.1,3 (de șapte ori!) este menționat Mielul - care exercită guvernarea în Împărăția păcii - în prim-plan, în timp ce Dumnezeu este numit cu unul dintre Numele Sale de legământ, care se potrivesc istoriei lui Israel, și anume „Domnul Dumnezeu Cel Atotputernic” (versetul 22).

(4) În versetul 3 citim doar despre „oameni” și despre „poporul Său” (eventual „popoare”), dar în versetul 12 este vorba și de Israel, iar în versetul 24 „națiunile” chiar și de „împărății pământului” (care au fost întronaiți pe pământ după și din cauza căderii în păcat și care nu vor mai exista în starea veșnică).

(5) În versetele 1-8 nu se mai menționează medierea îngerilor, dar în versetul 12 ei au încă o poziție importantă, așa cum se cuvine guvernării Împărăției păcii.

(6) În acest pasaj există șapte grupuri de doisprezece (versetele 12,14,21; 22.2), iar dimensiunile cetății sunt multipli de doisprezece (versetele 16,17). Doisprezece în Scriptură înseamnă desăvârșirea guvernării sau în raport cu pământul (compară cu Grant, *Num. Str.*, pag. 49). Niciun număr simbolic sau de altă natură nu este menționat în versetele 1-8, deoarece în starea veșnică guvernarea pământească în forma istorică este sfârșită.

(7) Versetul 27 presupune că vor exista în continuare lucruri profane, urâciuni și minciuni, chiar dacă acestea nu vor intra în cetatea sfântă.

(8) Din Apocalipsa 22.2 rezultă că socotirea normală a timpului în luni încă se aplică, așa cum este de așteptat în Împărăția păcii, când luna încă „funcționează” (compară cu Isaia 30.26) (în această formă), dar nu și în starea eternă.

(9) Din Apocalipsa 22.2b rezultă nu numai că vor exista încă „națiuni”, ci și că acestea vor avea încă nevoie de „vindecare” (Walvoord [pag. 318, 330] argumentează în favoarea traducerii „sănătate”, care s-ar putea aplica atunci și stării eterne, dar această traducere este discutabilă).

O mare parte a acestor argumente este în același timp o combatere a opiniei conform căreia Apocalipsa 21.9 și versetele următoare tratează elementele Împărăției păcii, care sunt valabile și în veșnicie.

Este surprinzător faptul că Charles (II, pag. 144-154) este atât de convins că începând cu versetul 9 este descrisă capitala Împărăției milenare mesianice, iar în versetele 1-8 o cetate eternă (așa și Preston & Hanson, pag. 129-133), încât el chiar era de părere că versetul 9 și următoarele au fost planificate inițial după Apocalipsa 20.3!

Dimpotrivă, alți comentatori (Hoste, Ottman, Walvoord) susțin că Noul Ierusalim este văzut aici așa cum va fi în starea eternă. Printre altele, ei susțin următoarele:

(a) este mult mai probabil ca cronologia să fie continuată după Apocalipsa 21.8 decât să se facă brusc referire aici la Apocalipsa 20.1-6. (A se vedea, totuși, punctul [1] de mai sus. În Apocalipsa există și alte referiri la ceva care

Vezi continuarea pe pagina următoare.

a ne descrie Biserica așa cum va fi ea atunci: nu ca trup sau mireasă a lui Hristos - ceea ce și așa va fi - ci ca cetate cerească a lui Dumnezeu, care este legată de Împărăția pământească a păcii, locul de unde are loc domnia lui Hristos asupra pământului. Este vorba de Biserică, văzută ca Ierusalimul ceresc, cetatea sfântă, nu de locuința Bisericii, ci Biserica însăși.² Acesta reiese clar din versetele pe care le avem înaintea noastră. Soția Mielului și cetatea sunt văzute ca fiind una. Dar de ce se vorbește din nou despre „cei șapte îngeri, care avuseseră cele șapte potire, pline cu cele șapte din urmă plăgi” (versetul 9)? În Apocalipsa 17.1 citim aproape cuvânt cu cuvânt același lucru; aceasta indică faptul că există o legătură strânsă între Apocalipsa 17 și Apocalipsa 21.9. În ambele cazuri sunt descrise o femeie și o cetate. În Apocalipsa 17, femeia era o curvă, iar cetatea era marele Babilon. În contrast cu aceasta, aici femeia este mireasa, soția Mielului, iar cetatea este cetatea sfântă Ierusalim. Aici nu mai este biserica falsă, ci Biserica adevărată. Duhul Sfânt oferă intenționat o descriere similară de două ori (Apocalipsa 17.1,3 și Apocalipsa 21.9,10) pentru a ne atrage atenția asupra contextului și, în consecință, asupra diferențelor dintre Babilonul cel Mare și Noul Ierusalim.

Ioan nu este condus aici într-un pustiu arid, ca în Apocalipsa 17.13, ci „în Duhul ... pe un munte mare și înalt” (versetul 10). În viziunile sale, din câte ne spune el, Ioan se află succesiv în trei locuri diferite: în Apocalipsa 4.1 este ridicat la cer, în Apocalipsa 12.18 se afla - cel puțin conform unor manuscrise - pe nisipul mării, în Apocalipsa 17.3 a fost condus într-un pustiu și

a fost anunțată pe scurt înainte, de exemplu în Apocalipsa 17 și 18 [biserica falsă] la Apocalipsa 14.8; de ce aici [la Biserica adevărată] nu la Apocalipsa 19.7,8; 20.4-6? - WJO)

(b) Descrierea cetății din versetul 9 este în esență identică cu cea din versetul 2 și, prin urmare, trebuie să se refere la starea eternă. (Dar există totuși o diferență: Ierusalimul ceresc este numit *Noul Ierusalim* în versetul 2, dar nu și în versetul 9, probabil pentru a rezerva acest termen pentru starea eternă. - WJO)

(c) O cetate cerească, care coboară pe pământ, nu se potrivește cu imaginea biblică a Împărăției milenare. (Cu toate acestea, nu citim că cetatea *coboară pe pământ*, ci că ea coboară din cer; o cetate cerească *deasupra* pământului cu siguranță nu contrazice profețiile, deoarece iese complet din câmpul de vedere profetic al Vechiului Testament. - WJO)

(d) Din versetele Apocalipsa 23.25 și Apocalipsa 22.3 rezultă că nu se mai menționează soarele, luna, noaptea și blestemul, ceea ce indică spre starea eternă. (Dar nu se spune aici că soarele și luna nu mai există, ci doar că noul Ierusalim nu mai are nevoie de ele și că *nu* mai există noaptea sau blestemul; compară ca și contrast cu: Isaia 30.26; 60.11,19; 65.20. - WJO)

(e) Din Apocalipsa 22.5 rezultă clar că este vorba despre starea veșnică. (Dar versetul nu spune mai mult decât că domnia sfinților, care începe în Împărăția păcii, se extinde până în eternitate. - WJO).

² Versetul 9 anunță că Ioan va vedea mireasa Mielului, iar ceea ce vede el atunci este Noul Ierusalim. Faptul că cetatea *este* deci mireasa este susținut de versetul 2 (cetatea împodobită ca o mireasă, nu locuința unei mirese) și de faptul că opusul ei, marele Babilon, este de asemenea identic cu o femeie, cu marea curvă (Apocalipsa 17.18). În ambele cazuri, cetatea și mireasa sunt simboluri ale aceleiași realități (respectiv, biserica adevărată și cea falsă). În acest context, este util să facem o scurtă trecere în revistă a diferitelor interpretări ale cetății:

(1) Cetatea *este* mireasa, adică Biserica (Lilje, pag. 259; Johnson, pag. 293, 295); (a) în înțelegerea universalistă, ea include pe toți sfinții din toate timpurile (de exemplu: Greijdanus, pag. 310,314 și 316), (b) în înțelegerea dispensaționalistă se face distincție între sfinții cerești din Vechiul Testament și cei din necazul cel mare, cetatea reprezentând doar Biserica – restul sfinților cerești ar putea fi priviți ca locuitori ai cetății (compară cu versetul 27), deosebiți de națiunile de pe pământ, care rămân în afara cetății (versetele 24,26) (Grant, *Rev*, pag. 231; Scott, pag. 437,438) - sau (c) toți sfinții cerești (Yoder în Smith, pag. 292,293).

(2) Cetatea este locuința sfinților cerești, adică (a) fie numai cei ai Bisericii Noului Testament, (b) fie toți sfinții cerești, care au parte de prima înviere (Walvoord, pag. 313 și 322). Deși punctul de vedere (1) nu poate fi, în opinia mea, infirmat în niciun fel, întrebarea este dacă nu există loc pentru punctul de vedere (2), adică dacă simbolismul Apocalipsei nu este atât de flexibil încât să ne putem imagina cetatea atât ca mireasa însăși, cât și ca locuința ei (compară cu Walvoord, pag. 319-321).

aici se află în Duhul pe un munte mare și înalt pentru a vedea „mireasa, soția Mielului”³. Ce poziție sublimă pentru Ioan! De pe munte, el vede cetatea așa cum Dumnezeu a văzut-o întotdeauna. La fel, lui Moise i s-a permis să vadă din vârful unui munte țara promisă (Deuteronomul 34); la fel, Ezechiel (Ezechiel 40.2) a văzut de pe un munte foarte înalt viitorul Ierusalim pământesc și noul Templu. Dar Ioan se află mult mai sus, pentru că i se permite să vadă Ierusalimul ceresc, cetatea sfântă. În Apocalipsa 11.2, Ierusalimul pământesc este numit „cetatea sfântă”; aici nu este cetatea pământescă reconstruită numită astfel, ci este „cetatea cea sfântă, Ierusalimul, coborând din cer, de la Dumnezeu, având gloria lui Dumnezeu” (versetele 10,11). Aici avem una dintre cele mai frumoase descrieri ale Bisericii din Biblie.

La nunta Mielului, am văzut mireasa într-o haină de nuntă, făcută din propriile ei „fapte drepte” (Apocalipsa 19.8); acesta este unul dintre aspectele gloriei Bisericii. Tot ceea ce Domnul a lucrat în ea în harul Său va fi podoaba ei. Dar există un al doilea aspect: gloria lui Dumnezeu Însuși, cu care El va îmbrăca Biserica. Biserica este astfel în armonie desăvârșită cu Domnul, a cărui mireasă este. Hristos S-a smerit pe Sine, pentru ca gloria lui Dumnezeu în El să fie vizibilă pe pământ. Pavel vorbește despre „strălucirea cunoașterii gloriei lui Dumnezeu pe fața lui Hristos” (2 Corinteni 4.6). În El am văzut gloria lui Dumnezeu. Iar acum vedem cetatea, Biserica Dumnezeului celui viu, în armonie desăvârșită cu El, astfel încât gloria lui Dumnezeu poate fi văzută și în ea. Această glorie divină este simbolizată de aurul curat, din care este făcută cetatea (versetul 18). Inul subțire sunt faptele drepte ale sfinților (Apocalipsa 19.8); aurul curat

³ În Apocalipsa 19.7 era vorba despre „soția” Mielului, în Apocalipsa 21.2 despre o „mireasă” și acum despre „mireasa, soția Mielului” și în Apocalipsa 22.17 despre „mireasă”. Faptul că Biserica este numită mireasă și după nuntă arată că este prea simplu să se spună că Biserica este mireasă până la nuntă și apoi soția Mielului. Poate putem spune că termenul „mireasă” subliniază mai ales frumusețea ei pentru lume (a se vedea în special Apocalipsa 21.2, dar poate și mărturia care rezultă din devotamentului ei din Apocalipsa 22.17), în timp ce termenul „soție” se referă în primul rând la relația ei intimă cu Mirele. A se vedea, de asemenea, notele de subsol 411 și 416:

411: Remarcabilă este folosirea cuvintelor „soție” și „mireasă”. Biserica este mireasa (Apocalipsa 22.17), la nunta ei ea este numită „soție” (Apocalipsa 19.7), în descrierea noului Ierusalim este numită mireasă și soție (Apocalipsa 21.9), și în starea eternă este numită mireasă (Apocalipsa 21.2). Pe cât de important este să se accentueze aici că mireasa este numită partenera de căsnicie a Mielului deja înainte de „încheierea căsniciei” (vezi adnotarea 416), tot pe atât de important este să se arate în Apocalipsa 21 că mireasa nu și-a pierdut nimic din frumusețea ei de mireasă nici după o mie de ani.

416: Singura parte din nuntă, care este descrisă aici, este ospățul nunții. Aceasta corespunde pe deplin ceremoniilor de nuntă antice:

(a) Mai întâi are loc contractul matrimonial; bărbatul și femeie sunt recunoscuți ca soț și soție, deși ei încă nu locuiesc împreună (compară cu Matei 1.20: „soția ta”; Geneza 29.21 LXX: „soția mea”). Aceasta este poziția Bisericii în prezent: ea este „logodită” cu Hristos (2 Corinteni 11.2), dar acum ea nu este încă „soția” Lui (Efeseni 5.23-32).

(b) După câțiva ani are loc nunta propriu-zisă: mirele împreună cu „prieteni” lui (compară cu Ioan 3.29), adică „fiii camerei de nuntă (nuntașii)” (Matei 9.15) ia mireasa acasă și o duce în locuința ei (compară cu Matei 25.1-13). Aceasta are loc când Hristos ia Biserica Sa de pe pământ și o duce în casa Tatălui (1 Tesaloniceni 4.13-18; Ioan 14.1-3).

(c) În locuința perechii tinere are apoi loc ospățul nunții, la care sunt invitați mulți oaspeți (compară cu Ioan 2.1-12; Matei 22.1-14, vezi versetul 10: „așază-te”; Luca 14.8). La o nuntă orientală, ospățul nunții are un rol deosebit; el accentuează caracterul public, social al unei nunți (Geneza 29.22; Judecători 14.10,17).

Cuvântul grecesc *gamos* înseamnă numai o singură dată „căsătorie” (Evrei 13.4), în rest întotdeauna înseamnă „nuntă”, deseori cu accentul deosebit *ospățul* nunții (Matei 22.10-12; Luca 14.8). *Gamos* (*sărbătoarea* nunții) are loc în Apocalipsa 19, dar acest cuvânt nu spune prea mult în sine despre *încheierea* căsătoriei. Realmente, căsătoria a avut loc formal la Cincizecime (Rusalii) la formarea Bisericii și va avea loc practic la răpirea Bisericii. Începând cu Apocalipsa 4, Biserica este soția Mielului; în Apocalipsa 19 are loc public ospățul nunții, unde soția Mielului poate apare public ca atare. Pentru formarea unei idei despre ospățul unei nunți cerești a se vedea și Matei 26.29; Luca 12.37; compară și cu Exodul 24.11; Isaia 25.6-8; Matei 8.11; Luca 13.29.

este gloria lui Dumnezeu, cu care este îmbrăcată cetatea (compară în Evrei 9.5 heruvimii *de aur* de pe capacul ispășirii; „heruvimii *gloriei*”).

Ce minunat: tot ceea ce a fost revelat în Domnul Isus se va regăsi în această cetate. Pavel spune: „... ca să fiți umpluți până la toată plinătatea lui Dumnezeu ... a Lui fie gloria în Adunarea în Hristos Isus, pentru toate generațiile veacului veacurilor” (Efeseni 3.19,21). „Pentru că în El locuiește trupește toată plinătatea Dumnezeirii; și voi sunteți împliniți în El” (Coloseni 2.9,10). Biserica este una cu Domnul Isus și poartă trăsăturile Lui de caracter; amândoi se bucură de aceasta. „Ne lăudăm în speranța gloriei lui Dumnezeu” (Romani 5.2b); da, ne lăudăm și cu faptul că în această creație blestemată toată gloria lui Dumnezeu va fi într-o zi revelată pretutindeni și desăvârșit în Biserică (Romani 8.19; compară cu Coloseni 3.4).

„Strălucirea ei era asemenea unei pietre foarte prețioasă, ca o piatră de iaspis cristalin” (versetul 11). Cuvântul strălucire are un sens foarte important în legătură cu Filipeni 2.15, unde găsim același cuvânt. Ni se permite deja să strălucim ca „lumini” sau „purtători de lumină” în această lume rea, „în mijlocul unei generații strâmbe și pervertite”; dar în curând vom fi purtători de lumină desăvârșiți. La început, Dumnezeu a făcut soarele ca mare luminător (Geneza 1.14-18). În Împărăția milenară, soarele va exista în continuare, dar într-un sens moral, marele purtător de lumină al lui Dumnezeu pe pământ va fi Biserica. Dumnezeu va vorbi lumii prin intermediul Bisericii, așa cum citim în Efeseni 2.7: „ca să arate în veacurile viitoare nemărginita bogăție a harului Său, în bunătate față de noi, în Hristos Isus” (compară și cu Efeseni 3.10). Aceste „veacuri viitoare” se referă în special la Împărăția milenară (compară cu Luca 18.30; 20.35; Evrei 6.5). Noi putem înțelege deja toate acestea acum, dar Dumnezeu Se gândește la toate popoarele; El vrea să le arate ceea ce El a creat în Biserică conform bogăției nemărginite a harului Său.

Întreaga lume va putea vedea în curând bunătatea lui Dumnezeu față de Biserică, atunci când națiunile o vor vedea strălucind ca o „piatră foarte prețioasă, ca o piatră de iaspis cristalin”. Ceea ce în Apocalipsa 4.3 era o imagine potrivită a gloriei lui Dumnezeu în legătură cu creația, este acum aplicat Bisericii. Aceeși glorie a lui Dumnezeu o are Biserica în raport cu pământul. Noi vom reflecta această lumină morală. În versetul 18 vedem că materialul de construcție al zidului este iaspul, iar în versetul 19 că și temelie este făcută din iaspis. Gloria lui Dumnezeu, așa cum este exprimată în Apocalipsa 4.3, este deci în diferite moduri și partea Bisericii.

„Ea avea un zid mare și înalt; având douăsprezece porți și la porți doisprezece îngeri” (versetul 12). Conform cu Ezechiel 42.20, scopul unui astfel de zid este de a separa cele sfinte de cele profane. Sfinții, care L-au glorificat pe Dumnezeu în viața lor pe pământ, sunt adunați în această cetate. În schimb, tot ceea ce nu este sfânt în această creație va fi în afara zidului cetății. În același timp, vedem că cetatea are douăsprezece porți „și la porți doisprezece îngeri”. În Scriptură, porțile sunt asociate cu guvernarea. În trecut, justiția era administrată la porțile cetății.⁴ Porțile sunt acolo pentru a ține răul afară, dar și pentru a lăsa binele să intre, așa cum

⁴ Compară între altele Geneza 19.1; Deuteronomul 16.18; 25.7; Judecători 4.1-12; 2 Samuel 15.2-6; 1 Împărați 22.10; Iov 31.21; Psalmul 127.5; Proverbele 22.22; Isaia 29.21; Amos 5.10,12,15. Scoaterea în evidență a porților (versetele 12,13,21,24-27) subliniază importanța „cetății” ca organ de administrare ceresc; Biserica va domni împreună cu Hristos (Apocalipsa 22.5).

citim în versetul 27, și anume „cei care sunt scriși în cartea vieții Mielului”. În Împărăția păcii, porțile formează legătura dintre cetate și pământ. Poate putem spune că Biserica *este* „cetatea”, sfinții glorificați „locuiesc” în ea (a se vedea mai jos).

Îngerii stau doar ca slujitori la porți; ei sunt gardienii. Ei nu mai sunt acolo pentru a transmite Legea, așa cum făceau în trecut (Faptele apostolilor 7.53; Galateni 3.19). Ei nu mai sunt canalele binecuvântării lui Dumnezeu, așa cum erau în Vechiul Testament. În Împărăția păcii, doar Biserica servește drept canal al binecuvântărilor lui Dumnezeu. „Pentru că nu îngerilor le-a supus El lumea locuită care va veni” (Evrei 2.5), ci Domnului Isus și celor care sunt uniți cu El, sfinții cerești, glorificați.

Pe porți sunt înscrise nume „care sunt ale celor douăsprezece seminții ale fiilor lui Israel”. În multe cetăți, porțile erau numite după numele orașelor spre care duceau străzile, și acesta este cazul și aici, în sens figurat. Binecuvântările Bisericii vor „ieși” în primul rând către Israel, ceea ce devine și mai clar atunci când descoperim că numele celor doisprezece apostoli ai Mielului sunt scrise pe temeliiile zidului (versetul 14). În Matei 19.28, Domnul le-a promis ucenicilor: „Adevărat vă spun că voi ... când Fiul Omului va ședea pe tronul Său de glorie, veți ședea și voi pe douăsprezece tronuri, judecând cele douăsprezece seminții ale lui Israel” (compară și cu Luca 22.30). Binecuvântările sunt destinate în primul rând poporului care va fi centrul pământului și al Împărăției (Mica 4.1-5).

Există trei porți pe latura de est, trei pe latura de nord, trei pe latura de sud și trei pe latura de vest (versetul 13). Aceasta ne amintește de Numeri 2 în timpul călătoriei în pustiu; atunci, câte trei seminții erau așezate în toate direcțiile punctelor cardinale, cu cortul în centru (compară aici cu versetul 22). La fel este și în noul Ierusalim. Cetatea este situată în așa fel încât binecuvântările sale să poată fi revărsate asupra tuturor semințiilor lui Israel.

Numele celor doisprezece fii ai lui Israel nu sunt citite pe temelii; nu ei, ci apostolii sunt cei care au pus temeliiile, ba chiar, într-un anumit sens, ei sunt temeliiile (Efeseni 2.20). Temeliiile poartă numele celor doisprezece apostoli ai Mielului.

Este important să înțelegem care este poziția și chemarea noului Ierusalim, pentru că aceasta este semnificația „măsurării” cetății (versetul 15). În Apocalipsa 11.1 am văzut cum Ioan însuși a trebuit să măsoare cetatea pământescă Ierusalim; aici îngerul este cel care măsoară cetatea cerească. El „avea o trestie de aur” (versetul 15), un dispozitiv al cărui material este făcut potrivit pentru această acțiune, deoarece corespunde gloriei lui Dumnezeu (reprezentată de aur): „... ca să măsoare cetatea și porțile ei și zidul ei. Și cetatea este construită în formă de pătrat și lungimea ei este cât lățimea. Și a măsurat cetatea cu trestia: douăsprezece mii de stadii; lungimea și lățimea și înălțimea ei sunt egale.” (versetele 15 și 16.). Cetatea este astfel în formă de cub,⁵ ceea ce sugerează o anumită perfecțiune, dar în același timp ea este și limitată. Ea poate fi măsurată: douăsprezece mii de stadii (aproximativ 2.200 de kilometri) în toate direcțiile.

⁵ Această concluzie este împărtășită de mulți comentatori și este, în opinia mea, evidentă din paralelele menționate mai departe în text (Smith, pag. 289); dar nu este neapărat așa. Hoste (pag. 178); Lilie (pag. 267) și Walvoord (pag. 323) se gândesc la o piramidă; aceasta ar avea „avantajul” că s-ar putea imagina tronul lui Dumnezeu în vârful ei, din care apa vieții (Apocalipsa 22.1) curge în jos. McGee (II, pag. 104,105) se gândeste la un cub într-un glob de cristal, deoarece gloria cetății este văzută aparent ca prin cristal (versetele 11 și 18). Cuvântul grecesc

Așadar, deși ea este limitată în dimensiunile ei, deoarece tot ceea ce are legătură cu omul este limitat - numai Dumnezeu este infinit -, este totuși desăvârșită. Și „Sfânta Sfințelor” din Cortul din pustiu⁶ și din Templu era, de asemenea, un cub desăvârșit (1 Împărați 6.20; compară cu noul Templu din Împărăția păcii: Ezechiel 41.4). Această formă indică semnificația universală a cetății pentru întregul pământ; în toate direcțiile vedem cetatea în toată valoarea ei pentru toate popoarele. Acesta a fost și cazul lungimii și lățimii altarului pentru arderile de tot din Cortul întâlnirii, care era pătrat (Exodul 27.1); precum și în Templu, unde altarul de bronz avea chiar aceeași lungime și lățime ca Sfânta Sfințelor (2 Cronici 4.1). Întregul pământ putea pretinde aceleași binecuvântări din toate cele patru direcții cardinale, ca să spunem așa, care se datorau jertfelor de pe altar. Este bine să ne oprim la aceste măsurători, pentru a ne putea face o idee despre amploarea binecuvântărilor lui Dumnezeu care emană din această cetate pentru întregul pământ. Numărul doisprezece vorbește despre guvernarea desăvârșită - care se extinde și asupra întregului pământ - în timp ce șapte este numărul plinătății divine. Când vine vorba de domnia Domnului Isus și a Bisericii Sale, aceasta ne este reprezentată în plinătate desăvârșită prin numărul doisprezece, în contrast clar cu imperfecțiunea fiarei, care rezultă din cele doar zece coarne.

„Și i-a măsurat zidul ei, o sută patruzeci și patru de coți, măsură a unui om, care este a îngerului” (versetul 17). Unii comentatori presupun că aceasta este grosimea zidului, alții cred că este vorba despre înălțimea lui.⁷ În orice caz, este o măsură desăvârșită (12 x 12), deși este măsura unui om, ceea ce înseamnă că fiecare om nu-și poate face decât o idee limitată despre „dimensiunile” Bisericii, chiar dacă această măsurătoare este efectuată aici de un înger.

„Și structura zidului⁸ ei era de iaspis [a se vedea versetul 11 de mai sus]; și cetatea, de aur curat”, o imagine a gloriei și dreptății lui Dumnezeu: „asemenea sticlei curate” (versetul 18). Din nou, avem de-a face aici cu simboluri, deoarece nu ne putem imagina aurul care este ca sticla curată. Dar ambele simboluri sunt necesare: pe de o parte, aurul curat, pentru a reflecta gloria divină cu care este îmbrăcată cetatea (versetul 10) și, pe de altă parte, sticla curată, unde totul este transparent. Nicio impuritate, niciun rău nu poate rămâne ascuns, totul este complet vizibil; acolo unde Dumnezeu este lumină, totul este în plină lumină.

tetragonos din versetul 16 nu înseamnă doar „pătrat”, ci și „în formă de cub”; el este folosit pentru a se referi la bolovani și blocuri de construcție în formă de cub.

Este interesant faptul că omologul cetății, Babilonul, este, de asemenea, descris ca fiind pătrat și că Herodot dă dimensiunile cetății în stadii și pe cele ale zidului în coți, așa cum este cazul și aici. Babilonul avea și el o stradă principală în centru (compară cu versetul 21).

⁶ Faptul că Sfânta Sfințelor din Cortul întâlnirii era probabil de formă cubică (10 x 10 x 10 coți) nu poate fi dedus decât foarte indirect din descriere.

⁷ Astfel, de exemplu, Scott (pag. 431) și Walvoord (pag. 321 și 322); conform versetului 16d, cetatea în sine este un cub, adică cu o înălțime de douăsprezece mii de stadii. Aceasta pare oarecum ciudat ca o cetate atât de înaltă să fie înconjurată de un zid care are doar 1,2% din înălțimea sa; nici formularea „zid mare și înalt” din versetul 12 nu poate fi înțeleasă. Totuși, Mounce (pag. 381) subliniază că o grosime a zidului de 144 de coți (65-70 de metri) ar fi foarte mică pentru un oraș de 2.200 km. Greijdanus (pag. 316) este de părere că, dacă este vorba despre înălțimea zidului, aceasta ar fi atât de mică, pentru ca locuitorii acestui Ierusalim sfânt să nu fie împiedicați în priveliștea lor. Nu ar fi posibil să se simtă îngrădiți. Dar atunci ce este „înălțimea” din versetul 12? În opinia mea, ar trebui să ne gândim mai degrabă la grosimea zidului.

⁸ În greacă *endomesis* (literal „acel [ceva] în construcție”), tradusă de alții prin „structură” (Smith), „fundament” (al zidului) (Bauer); „marginea acoperișului”, „acoperitoarea acoperișului” (compară cu Mounce).

„Temeliile zidului cetății erau împodobite cu tot felul de pietrele prețioase” (versetul 19), dintre care sunt menționate 12.⁹ Și Ezechiel 28 menționează douăsprezece pietre prețioase în care este exprimată gloria creației. Știm din Exodul 28 că erau douăsprezece pietre prețioase în pieptarul marelui preot, care reflectau măreția slujbei sale. El le purta pe pieptul său în Locul Preasfânt, a cărui formă am asociat-o deja cu cetatea. Aici vedem că pietrele prețioase fac parte din gloria cetății sfinte. Aurul și pietrele prețioase ne amintesc, de asemenea, de 1 Corinteni 3.12, unde ele simbolizează totodată gloria Bisericii. Acolo ele sunt materialele bune de construcție: aurul și pietrele prețioase sunt rezistente, în timp ce lemnul, fânul și paie sunt mistuite de foc. De asemenea, trebuie remarcat faptul că pietrele prețioase sunt toate diferite. Cu toții vom fi îmbrăcați în mod egal cu gloria lui Dumnezeu, dar nu se va uita niciodată cum gloria lui Dumnezeu a fost exprimată în mod unic pe pământ în fiecare răscumpărat. Numele fiilor lui Israel au fost gravate pe cele douăsprezece pietre prețioase ale pieptarului. Fiecare seminție, fiecare fiu al lui Iacov, a format o reprezentare unică a multiplei glorie a lui Dumnezeu, ca să spunem așa.

În cetate se va vedea ceea ce s-a realizat în viața fiecărui credincios; fiecare copil al lui Dumnezeu poate reflecta ceva din gloria lui Dumnezeu prin viața sa și prin talentele pe care Dumnezeu i le-a încredințat în mod special. Dumnezeu nu va uita nimic din toate acestea. Va

⁹ Potrivit lui Smith (pag. 290) și Walvoord (pag. 325), cele douăsprezece fundații sunt construite sub formă de straturi suprapuse, fiecare strat extinzându-se în toate cele patru direcții cardinale. Cu toate acestea, ele pot fi imaginate și una lângă alta, corespunzând celor douăsprezece porți. În continuare este prezentată o prezentare generală a celor douăsprezece pietre prețioase, din care sunt făcute fiecare dintre straturi (cu mari rezerve din cauza numeroaselor variații cunoscute ale semnificației și a lipsei unei terminologii standard):

- 1) Jasp (greacă *iaspis*): piatră prețioasă de culori foarte diferite; astăzi o folosim pentru a ne referi la o piatră de cuarț, dar în antichitate putea însemna orice piatră prețioasă opacă; aici poate un opal sau chiar un diamant, deoarece este descris ca fiind limpede ca un cristal (versetul 11).
- 2) Safir (greacă *sapphiros*): piatră prețioasă albastră, transparentă; în antichitate, aceasta se referea probabil la lapislazuli albastru deschis cu pete aurii, nu la safirul de astăzi.
- 3) Calcedon (greacă *chalkedon*): ceea ce astăzi se numește calcedon (galactit) se numea altfel în antichitate; pe de altă parte, Plinius numește un tip special de smarald și jasp „calcedonian”, adică din orașul Chalcedon din Bithynia.
- 4) Smarald (greacă *smaragdōs*): piatră prețioasă transparentă, de culoare verde ca iarba.
- 5) Sardonyx (greacă *sardonix*): piatră formată din straturi de sardis și onix (= un tip de agat, adică un tip de cuarț transparent cu straturi de culori diferite; greacă *onyx* = „unghe”, din cauza asemănării de culoare).
- 6) Sardu (greacă *sardion*): cornalină, adică o piatră de cuarț de culoarea sângelui sau a cărnii roșii.
- 7) Crisolit (greacă *chrysolithos*): literalmente „piatră de aur”, adică topaz galben (fluorsilicat de aluminiu) sau cuarț galben. (Crisolitul antic este probabil topazul modern și viceversa).
- 8) Beril (grecescul *beryllos*): piatră prețioasă de culoare verde marin din silicat de beriliu și aluminiu .
- 9) Topaz (greacă *topazion*): piatră semiprețioasă de cele mai multe ori galben-verzuie, uneori roșie.
- 10) Crisopraz (greacă *chrysoprasos*): agat colorat în verde ca mărul de către oxizii de nichel.
- 11) Hiacint (greacă *hyakinthos*): piatră brun-roșcată sau albastră: aqua-marin (= varianta albastră a berilului) sau safir.

12) Ametist (greacă *amethystos*): cuarț violet, transparent (numit astfel în greacă deoarece piatra era considerată un antidot împotriva beției; *methuo* = „a fi beat”).

Începând cu sardu s-ar putea, cu puțină bunăvoință, recunoaște pe rând cele șapte culori ale curcubeului (Smith, pag. 290).

Având în vedere că cetatea este de fapt un templu (compară, de exemplu, cu versetul 22) și locuitorii săi preoți, paralela dintre temeliile și pieptarul marelui preot (vezi textul) este cu atât mai evidentă. Charles (II, pag. 165-169) a făcut următoarele observații: Dacă ne gândim la pietre în ordinea din versetul 13 (est, nord, sud, vest) ca la un patruleter, ordinea lor este exact inversă celei a semnelor zodiacale cu care sunt asociate aceste pietre prețioase, care, potrivit lui Filon și Josephus, erau reprezentate pe steagurile celor douăsprezece seminții ale lui Israel. El concluzionează că Ioan cunoștea astrologia din vremea sa și a inversat în mod deliberat ordinea, pentru a arăta că cetatea sfântă nu are nimic de-a face cu aceasta. Potrivit lui Morris (pag. 252), Ioan exprima prin aceasta faptul că Dumnezeu inversează în cele din urmă judecata omenească.

fi o glorie care va fi aceeași pentru toți - aur curat - dar va exista și ceva special în ea, la o soră, una, la altă soră, alta, ceva din gloria personală, pe care Domnul o va fi arătat în mod diferit prin fiecare credincios. Nu noi vom face aceasta, va fi rodul harului Său; și va fi păstrat în temelile cetății în timpul Împărăției păcii și pentru eternitate.

„Și cele douăsprezece porți erau douăsprezece perle.¹⁰ Fiecare poartă era o singură perlă” (versetul 21). Aici gândurile noastre merg direct la Matei 13.46, unde Domnul Isus a comparat Biserica cu o perlă prețioasă. Nu arată aceasta ce înseamnă Biserica pentru El? Cele douăsprezece porți de perle vor aminti pentru totdeauna tuturor cât de prețioasă a fost Biserica pentru El; tot ceea ce a posedat Domnul Isus, El a dat pentru a o dobândi.

„Și strada¹¹ cetății era de aur curat, ca sticla transparentă” (versetul 21b). „Strada” de aur se referă la mersul nostru; aurul vorbește despre ceea ce ar trebui să caracterizeze mersul nostru acum și mersul celor care vor locui în acea cetate. Aceasta înseamnă că noi vom fi îmbrăcați nu numai cu gloria lui Dumnezeu, dar că aceasta va fi vizibilă și în umblarea practică a credincioșilor.

„Și nu am văzut templu în ea, pentru că Domnul Dumnezeu Cel Atotputernic este templul ei, și Mielul” (versetul 22). Aceasta confirmă faptul că aceasta nu este aceeași cetate ca aceea despre care vorbesc profeții. În Ezechiel 40-44 se explică categoric, că un Templu va fi construit în Ierusalimul pământesc în Împărăției păcii. În Ierusalimul ceresc, însă, nu va exista niciun templu. Un templu înseamnă că Dumnezeu locuiește la o anumită distanță de poporul Său. Există o cortină: Dumnezeu locuiește în ascuns, separat de oameni. Există o clasă de preoți, singurii care au acces în Locul Preasfânt; ceilalți nu au voie să intre. Aceasta nu mai există pentru Biserică: nu mai există nicio separare între ea și Dumnezeu, în timp ce această separare există cu siguranță pentru ceilalți credincioși, chiar și pe noul pământ. Dumnezeu va „campa” atunci (Apocalipsa 21.3) la oameni, iar noi înșine vom forma acest cort. Separarea dintre Dumnezeu și noi, pe care o semnifică un templu, nu va mai exista. Nu există niciun templu care să-L separe pe Dumnezeu de oameni, deoarece Dumnezeu Însuși este „Templul” („locul” sfânt) cetății, iar cetatea însăși va fi cortul în care Dumnezeu locuiește cu oamenii.

„Și cetatea nu are nevoie de soare, nici de lună, ca s-o lumineze; pentru că a luminat-o gloria lui Dumnezeu și lumina ei este Mielul” (versetul 23). Gloria lui Dumnezeu va fi văzută prin Miel și nu poate fi altfel. Noi Îl vom vedea întotdeauna pe Tatăl în Fiul (compară cu Ioan 14.6,9). El este lampa, prin care această lumină glorioasă a lui Dumnezeu va ajunge la noi (compară cu 2 Corinteni 4.6). Pe de altă parte, noi înșine vom fi instrumentul de a lăsa această lumină să strălucească pe pământ: „Și națiunile¹² vor umbla în lumina ei” (versetul 24). Fiecare

¹⁰ Modul în care o poartă poate fi o perlă devine clar dintr-o predicție din Talmud, potrivit căreia Dumnezeu va atașa bijuterii și perle de 30 x 30 de coți la deschiderile porților Ierusalimului, în care va săpa deschideri de 10 coți lățime și 20 de coți înălțime (Bab Bathra 75a; Sanhedrin 100a).

¹¹ „Stradă” (greacă *plateia*), aici înțeles fie generic, adică toate străzile, fie ca strada principală, care este un drum larg caracteristic orașelor din Orient și care duce de la poartă la palatul împăratului.

¹² În Luther (1914), ca și în Textus Receptus, se spune „păgânii, care vor fi mântuiți”, dar, în mod ciudat, evident fără mărturia manuscriselor semnificative. Nestlé nu menționează nicio singură versiune.

binecuvântare de pe pământ se va realiza prin această lumină, ca să spunem așa. Unii creștini se bucură să savureze aceste binecuvântări pământești în Împărăția păcii. Dar Scriptura merge mult mai departe: noi ne putem bucura că vom fi canalul ceresc prin care binecuvântările vor fi transmise pe pământ. Iar în trupurile noastre glorioase ne vom bucura de binecuvântări cerești, care le depășesc cu mult pe cele pământești. Oamenii care locuiesc pe pământ vor avea încă trupurile lor muritoare și, prin urmare, vor fi încă legați de pământ.¹³

„Și împărății pământului îi vor aduce gloria lor” (versetul 24b). Ei vor admira cetatea, vor recunoaște în ea lucrarea lui Dumnezeu și îi vor aduce semne ale respectului lor. „Și porțile ei nicidecum nu vor fi închise ziua, pentru că noapte nu va fi acolo” (versetul 25). Nu va mai exista teama de hoți, care ar putea intra noaptea. Tot întunericul va fi dispărut. 1 Ioan 2.8 spune că întunericul trece și lumina adevărată strălucește deja. Aceasta va fi atunci o realitate deplină și completă: cetatea va fi în întregime lumină și glorie.

„Și i se vor aduce gloria și onoarea națiunilor. Și nimic întinat nu va intra nicidecum în ea, nici cine practică urâciune și minciună” (versetele 26 și 27). Astfel de lucruri se vor găsi încă pe pământ, pentru că păcatul va exista încă în Împărăția păcii; dar niciunul dintre aceste lucruri nu va intra în cetate, „ci numai cei scriși în cartea vieții Mielului” (versetul 27b). Biserica va forma cetatea, dar vor exista oameni care vor avea privilegiul de a intra în cetate prin porți. Aceștia nu vor fi națiunile de pe pământ, deoarece carnea și sângele nu vor moșteni aceste lucruri. Dar alături de Biserică vor fi și alți credincioși cerești: în primul rând credincioșii din Vechiul Testament, dar și credincioșii care au murit ca martiri în ceasul încercării (Apocalipsa 6-18) și care vor avea parte de prima înviere (Apocalipsa 20.4-6). Toți aceștia sunt sfinți cerești; toți vor domni cu Hristos timp de o mie de ani. Dacă binecuvântările pământești sunt destinate poporului Israel, binecuvântările cerești sunt partea tuturor credincioșilor cerești, atât a celor din Vechiul Testament, cât și a celor din ceasul încercării.

„Și mi-a arătat¹⁴ un râu de apă a vieții, strălucitor ca cristalul, ieșind din tronul lui Dumnezeu și al Mielului” (Apocalipsa 22.1). În versetul 3 auzim că tronul lui Dumnezeu și al Mielului va fi în capitala cerească a Împărăției Mielului. În ea există binecuvântări speciale pentru locuitorii cetății, dar o parte din ele este destinată și națiunilor. Două lucruri importante sunt menționate

¹³ Cei care gândesc că aici avem starea veșnică (a se vedea nota de subsol 1) nu acceptă, desigur, că aici este vorba de persoane muritoare și nici că ar fi o altă grupă decât locuitorii cetății. Cu toate acestea, distingem

(a) cetatea însăși, adică mireasa,

(b) sfinții cerești, care locuiesc în cetatea figurativă și

(c) națiunile de pe pământ, care umblă prin lumina ei și o onorează. Compară cu Apocalipsa 22.2, unde vedem aceeași distincție: roadele sunt pentru cetate, iar frunzele pentru națiuni. Terminologia din Apocalipsa 21.24-26 este în mod clar preluată din Psalmul 72.10,11 și Isaia 60.3,5-9, unde se face de asemenea o distincție între locuitorii reali ai cetății (acolo Ierusalimul real, pământesc!) și națiunile din jurul ei. Îmi imaginez că națiunile își vor putea aduce „gloria și onoarea” (versetele 24 și 26) în „cetate”, prin aceea că în Împărăția păcii sfinții cerești vor fi arătați popoarelor de pe pământ ca fiind în glorie și domnind împreună cu Hristos.

¹⁴ Expresia „mi-a arătat” indică faptul că aici începe o nouă secțiune: după arătarea (Apocalipsa 21.9) cetății-mireasă, urmează acum arătarea râului apei vieții. Cu toate acestea, Apocalipsa 21.9 – 22.5 formează un întreg, deoarece Apocalipsa 22.2,3 („ei”, „în ea”) vorbește încă despre cetate; compară și versetul 5 cu Apocalipsa 21.23,25. Împărțirea pe capitole este oarecum nefericită: Apocalipsa 21.1-8 face parte de fapt din Apocalipsa 20, așa că Apocalipsa 21.9-22.5 ar putea alcătui un capitol nou și Apocalipsa 22.6-21 ar fi capitolul final (epilogul).

aici: râul de apă a vieții¹⁵ și pomul vieții. Ambele sunt o imagine a Domnului Isus. În Apocalipsa 21.6 am citit despre „izvorul apei vieții”: viața cerească, eternă, pe care Dumnezeu a dăruit-o copiilor Săi și pe care aceștia o pot savura deja prin Duhul (compară cu Ioan 7.38,39). Izvorul este Dumnezeu. La urma urmei, Domnul Isus este adevăratul Dumnezeu și viața eternă (1 Ioan 5.20). „Pentru că acolo a rânduit Domnul binecuvântarea, viața pentru totdeauna”, spune Psalmul 133.3 cu privire la Împărăția păcii (compară cu și cu Daniel 12.2). Biserica va cunoaște această viață în forma ei cea mai glorioasă (Ioan 17.3; 1 Ioan 1.1-4). Remarcabil este faptul că Dumnezeu și Mielul sunt menționați mereu aici împreună; Mielul este Fiul lui Dumnezeu.

„În mijlocul străzii ei și al râului, de o parte și de alta¹⁶, era pomul vieții” (versetul 2). Duhul Sfânt leagă aici începutul și sfârșitul Scripturii. În Geneza 2 se vorbește despre un râu, care curgea în Grădina Eden și, de asemenea, despre pomul vieții. Acest râu din Eden se împărțea în patru râuri și existau, de asemenea, doi pomi. Dar aici vedem un singur râu și nu vedem pomul cunoașterii, care vorbește despre responsabilitatea noastră. Rămâne doar pomul vieții, acest izvor de viață eternă (compară cu Geneza 3.22). Pomul, „făcând douăsprezece roade, dându-și rodul în fiecare lună”,¹⁷ Îl reprezintă din nou pe Domnul Isus Însuși. Biserica se va putea bucura de El într-un mod nou în fiecare „lună” a celor o mie de ani, deoarece roadele vor fi pentru locuitorii cetății, pentru sfinții cerești. Dar pentru popoarele de pe pământ vor fi „frunzele pomului”, „pentru vindecarea națiunilor”. Domnul Isus Însuși va pune capăt tuturor conflictelor și neînțelegerilor, revelându-Se în Împărăția păcii ca Izvorul vieții. Națiunile individuale vor exista în continuare, dar nu vor mai exista războaie între ele; toate rănilor vor fi vindecate.

„Și nu va mai fi nici un blestem” (versetul 3), deoarece acesta este o consecință a păcatului; în cetate, toate acestea vor fi de domeniul trecutului.¹⁸ Pe pământ va exista încă păcat, dar blestemul și toate consecințele sale vor fi dispărut din cetate. „Și tronul lui Dumnezeu și al Mielului va fi în ea; și robii Lui Îi vor sluji și vor vedea fața Lui” (versetele 3b și 4a). Aici este

¹⁵ Este impresionant cât de multe expresii sunt preluate din profețiile Vechiului Testament, ca aici cea din Ezechiel 47.1-12. Însă, diferența este mare: în profeții este vorba întotdeauna de lucruri în adevăratul sens al cuvântului din Ierusalimul pământesc și din țara Israel, în timp ce aici este vorba de lucruri figurate din Ierusalimul ceresc. Așadar, aici nu vorbim despre împlinire, ci despre paralelisme, și anume în timpul Împărăției păcii.

¹⁶ Cum poate un pom să stea atât în mijlocul drumului, cât și pe ambele maluri ale unui râu? Probabil că soluția constă (a) în presupunerea că râul trece prin mijlocul drumului (este posibil să conectăm începutul versetului 2 cu versetul 1: „... ieșind ... în mijlocul străzii ei”) și că (b) „pom” are aici sens generic: „plantație de pomi”, astfel încât probabil stă un rând de pomi pe ambele maluri ale râului (compară cu Ezechiel 47.12). Au fost propuse și alte soluții, cum ar fi, că strada și pârâul sunt paralele, iar pomul (sau pomii) se află între ele, sau că pomul se află în mijlocul străzii, într-un punct în care râul se desparte. Mai importantă decât locația este semnificația pomului: așa cum Adam ar fi putut trăi veșnic dacă ar fi putut mânca din acest pom (Geneza 3.22), tot așa sfinții vor trăi etern în virtutea acestui pom.

¹⁷ Citește: „anume”; pomul își aduce recolta în fiecare lună, adică douăsprezece recolte (poate chiar: douăsprezece recolte diferite) pe an. Această vorbire simbolică ilustrează abundența de binecuvântări necunoscută în lumea noastră.

¹⁸ Aici din nou o referire la începutul Genezei (Geneza 3.17,18). Starea finală este din toate punctele de vedere omologul stării inițiale (compară cu Isaia 55.13).

vorba de slujitorii¹⁹ Împăratului, o expresie care se potrivește deosebit de bine cu cadrul Împărăției și care este și mai clară prin expresia „vor vedea fața Lui”. „A vedea fața împăratului” este o expresie pe care o citim în Estera 1.14 și 1 Împărați 10.8 despre slujitorii unui împărat. Așa ceva se spune despre îngerii dinaintea feței lui Dumnezeu (Matei 18.10). „A vedea fața Lui” înseamnă așadar «a fi în slujba Lui». Deoarece noi, ca făpturi, nu putem contempla direct gloria feței lui Dumnezeu, o vom contempla indirect în Miel; „*a-I sluji*” și „*a-I privi fața*” se referă la Miel, dar indirect și la Dumnezeu. La fel și următoarele: „Numele Lui va fi pe frunțile lor” (versetul 4b), așa cum semnul fiarei era pe frunțile celor care i se închinau (Apocalipsa 13.16; compară cu Apocalipsa 17.5). În Apocalipsa 7.3, cei 144.000 (de asemenea, „slujitorii”) purtau pecetea lui Dumnezeu pe frunțile lor (compară cu Apocalipsa 9.4), iar în Apocalipsa 14.1, rămășița lui Israel purta Numele Mielului în același loc, dar aceasta era pe pământ, în timp ce aici este vorba despre cetatea cerească.

„Și nu va mai fi noapte, și nici nevoie de lampă și de lumină de soare” (versetul 5). În cetate nu va mai fi nevoie de surse naturale de lumină, „pentru că Domnul Dumnezeu va lumina peste ei [compară cu Apocalipsa 21.23; 1 Ioan 1.5] și vor împărăți în vecii vecilor”. Aceasta arată că domnia noastră cu Hristos nu se va încheia după Împărăția milenară, deși forma de guvernare se va schimba. Putem citi despre această schimbare a formei de guvernare în 1 Corinteni 15.24, unde Îl vedem pe Domnul Isus domnind ca Fiu al Omului, până când El „predă împărăția lui Dumnezeu și Tatălui”. Atunci nu va mai fi Împărăția Fiului Omului (Matei 13.41), ci Împărăția în forma sa cea mai sublimă și universală. Dar din cauza aceasta, Domnul Isus nu va domni mai puțin; pentru că El este Dumnezeu. Dumnezeu Tatăl, Dumnezeu Fiul și Dumnezeu Duhul Sfânt vor fi totul în toate (1 Corinteni 15.28), iar în această formă, Împărăția va continua să existe veșnic după marea nouă creație (Apocalipsa 20.11; 21.1). Împărăția Domnului Isus ca Fiu al Omului va dura doar o mie de ani. Dar ca Fiu al lui Dumnezeu, El va domni veșnic (fără a înceta să fie Om, de altfel), iar noi vom fi veșnic uniți cu El ca tovarăși ai Lui, ca fii ai lui Dumnezeu în această domnie (compară cu Romani 5.17,21; 8.19-21). El va domni, iar slujitorii Săi vor domni și ei cu El „în vecii vecilor”. Această descriere a cetății cerești încheie partea profetică a cărții.

Tradus din: Das Buch der Offenbarung, *Die Braut des Lammes, das himmlische Jerusalem*, pag. 501-519, Editura CLV, ediția 1995.

¹⁹ Deși cuvântul pentru „rob” este *douloi* în greacă, „a sluji” în acest verset nu este *douleuo* („a sluji ca un sclav”), ci *latreuo*, adică a sluji în *serviciu divin*, compară cu Apocalipsa 7.15; Matei 4.10; Luca 2.37; 4.8; Faptele apostolilor 24.14; 26.7; 27.23; Filipeni 3.3; 2 Timotei 1.3; Evrei 9.9,14; 10.2; 12.28; negativ: Faptele apostolilor 7.42; Romani 1.25; *latreia*, „slujirea (lui Dumnezeu)”; Romani 9.4; 12.1; Evrei 9.1.6. Cuvântul descrie natura slujirii noastre: închinarea eternă. Poate că acesta este motivul pentru care numele de pe fruntea slujitorilor (versetul 4) are aceeași semnificație ca și cel al marelui preot (Exodul 28.36-38: „sfîntenie Domnului”), adică dedicare desăvârșită pentru slujirea lui Dumnezeu (Swete, pag. 301).